

**องค์การอนามัยโลกคัดเลือกสายพันธุ์ไวรัสไข้หวัดใหญ่จากประเทศไทยใช้สำหรับผลิต
วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ประจำปี 2561 สำหรับประเทศทางซีกโลกใต้**

เมื่อวันที่ 25-27 กันยายน 2560 องค์การอนามัยโลกได้จัดการประชุม ณ Peter Doherty Institute for Infection and Immunity กรุงเมลเบิร์น ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากองค์การอนามัยโลกและเครือข่าย รวมถึงบริษัทผู้ผลิตวัคซีน เข้าร่วมปรึกษาหารือในการคัดเลือกสายพันธุ์ไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่ได้รับจากสมาชิกห้องปฏิบัติการเครือข่าย เพื่อนำไปใช้ผลิตวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สำหรับประเทศทางซีกโลกใต้ ซึ่งขณะนี้องค์การอนามัยโลกได้แจ้งมายังศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์แล้วว่า สายพันธุ์ไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่ถูกคัดเลือกมาใช้ผลิตวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ประจำปี 2561 สำหรับประเทศทางซีกโลกใต้ ประกอบด้วย

It is recommended that trivalent vaccines for use in the 2018 influenza season(southern hemisphere winter) contain the following:

- an A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09- like virus;
- an A/Singapore/ INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-like virus; and
- a B/Phuket/3073/2013-like virus.

It is recommended that quadrivalent vaccines containing two influenza B viruses contain the above three viruses and a B/Brisbane/60/2008-like virus.

ซึ่งหนึ่งในสามของสายพันธุ์วัคซีนคือ B/Phuket/3073/2013 ซึ่งเคยเป็นองค์ประกอบของสายพันธุ์วัคซีนสำหรับประเทศทางซีกโลกใต้ เมื่อปี 2558 มาแล้ว ได้ถูกคัดเลือกกลับมาใช้อีกครั้งในปีหน้าคือ 2561 จึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือจากเครือข่ายภายในประเทศไทยไปสู่เครือข่ายระดับโลกและบทบาทที่เข้มแข็งของกระทรวงสาธารณสุขไทย ที่มีต่อความมั่นคงทางสุขภาพของประชากรโลก และจากการศึกษาสายพันธุ์เชื้อไข้หวัดใหญ่ โดยศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยความร่วมมือของ สำนักระบาด กรมควบคุมโรคและโรงพยาบาลเครือข่าย นับตั้งแต่ต้นปี2560 จนถึงปัจจุบัน เมื่อเปรียบเทียบกับสายพันธุ์วัคซีนแบบ Trivalent ที่กระทรวงสาธารณสุขฉีดให้กลุ่มเป้าหมายคือ

- an A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09- like virus;
- an A/Hong Kong/4801/2014(H3N2)-like virus;
- a B/Brisbane/60/2008-like virus.

ได้ข้อสรุปดังนี้

1.เชื้อ A/H1pdm2009 ที่ระบาดในประเทศไทย มีความคล้ายคลึงกับสายพันธุ์วัคซีน A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09 ซึ่งเป็นองค์ประกอบในวัคซีนแบบ Trivalent ที่ใช้ทางซีกโลกเหนือและซีกโลกใต้ ปี 2560 และ 2561

2.เชื้อ A(H3N2) ที่ระบาดในประเทศไทย มีการเกิด Genetic drift สะสมอย่างต่อเนื่อง เกิดเป็น subclade 3C.2a1 แยกจากสายพันธุ์วัคซีน A/Hong Kong/4801/2014(H3N2) ซึ่งเป็น clade 3C.2a แต่มีความคล้ายคลึงกับสายพันธุ์วัคซีนตัวใหม่ คือ A/Singapore/ INFIMH-16-0019/2016 (H3N2) subclade 3C.2a1 มากกว่า

3.เชื้อ B ที่ระบาดในประเทศไทย มีแนวโน้มพบ B/Phuket/3073/2013 (Yamagata lineage) เพิ่มขึ้น ในสัดส่วนร้อยละ 82 ส่วน B/Brisbane/60/2008 (Victoria Lineage) พบในสัดส่วนร้อยละ 18

จะเห็นว่าเชื้อไขหวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) และ B ที่ระบาดอยู่ในขณะนี้มีความแตกต่างไปจากสายพันธุ์วัคซีนแบบ Trivalent ที่ฉีดให้กลุ่มเป้าหมายในปี 2560 แม้ว่าเชื้อทั้งสองชนิดจะมีความคล้ายคลึงกับสายพันธุ์วัคซีนที่องค์การอนามัยโลกประกาศใช้ในปี 2561 สำหรับประเทศทางซีกโลกใต้ ก็ตามแต่วัคซีนดังกล่าวจะนำเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยได้ราวเดือน เมษายน 2561 ดังนั้น ในช่วงที่รอการผลิตและนำเข้าวัคซีนในอีก 6 เดือนข้างหน้า การวางมาตรการการควบคุมและป้องกันโรค รวมถึงการให้ความรู้กับประชาชนชนเพื่อป้องกันตนเอง จะช่วยลดการแพร่ระบาดของโรคไขหวัดใหญ่ได้อีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

1.Recommended composition of influenza virus vaccines for use in the 2018 southern hemisphere influenza season at

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018_south/en/

2. The newsletter of the WHO Collaborating Centre for Reference and Research on Influenza in Melbourne ,Influenza Updates 2017 special bulletin